

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. P. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 2 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 2 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 2 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za powyższe okresy. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że zawarte pomiędzy wyżej wymienionym płatnikiem, a K. P. umowy nazwane „umowami o dzieło” są w istocie umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia zgodnie z art. 750 k.c. Przedmiotem spornych umów zawartych z zainteresowanym było wykonywanie pilnych napraw i konserwacji w obiekcie zabytkowym oraz zabezpieczenie obiektu. W ocenie ZUS przedmiot umów sprowadza się do wykonywania szeregu czynności, których potrzeby nie można było przewidzieć w momencie zawarcia umowy (potrzeba ich wykonania wynikała z bieżących potrzeb płatnika), całości tych czynności w żaden sposób nie można zakwalifikować jako dzieła. Ponadto umowy były zawarte na powtarzające się okresy i miały charakter umów okresowych. Należy ponadto zwrócić uwagę na fakt regularnej wypłaty stałego wynagrodzenia, które jest uzależnione nie od wykonania części dzieła, ale od przepracowania określonego czasu. Ubezpieczony wykonywał powtarzalne czynności (np. zabezpieczał obiekt). Ponadto organ rentowy podniósł, że dziełem nie może być czynność, sama praca. Okoliczność wykonywania umowy o współpracy mającej za przedmiot powtarzalne i takie same usługi świadczone systematycznie, ze stałym wynagrodzeniem nie pozwala na uznanie, że były to wykonywane odrębnie umowy o dzieło. W związku z powyższym Zakład uznał, że zainteresowany nie wykonywał na rzecz Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) w Ł. umów o dzieło, lecz wykonywał umowy zlecenia.

(decyzja k. 48-51 akt ZUS)

Od powyższej decyzji płatnik składek Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył w dniu 21 stycznia 2016 roku odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że K. P. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie w okresie od 2 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 2 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 2 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł.. Ponadto wniósł on o zasądzenie na rzecz płatnika składek kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Odwołujący podniósł, że umowy zawarte przez płatnika z zainteresowanym spełniały wszelkie przesłanki ustawowe umożliwiające zakwalifikowanie ich jako umów o dzieło. Czynności podejmowane w ramach tych umów zmierzały do osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego i realnego rezultatu – dzieła. Na mocy przedmiotowych umów K. P. zobowiązany był do wykonywania pilnych napraw i konserwacji w obiekcie zabytkowym oraz do zabezpieczenia tego obiektu. Efektem pracy wykonawcy były odrestaurowane i naprawione elementy konstrukcji obiektu zabytkowego bądź jego wyposażenia. Jako wykonawca zainteresowany ponosił odpowiedzialność z tytułu nieosiągnięcia określonego w umowie rezultatu, bądź za jego wady. Za realizację przedmiotu umowy K. P. otrzymywał wynagrodzenie, co więcej ubezpieczonego nie łączył z płatnikiem składek stosunek zależności i podporządkowania. Nie ma przy tym zdaniem odwołującego znaczenie, że wypłata wynagrodzenia odbywała się regularnie. Dla uznania danej umowy za umowę o dzieło bez znaczenia pozostaje, w jaki sposób strony ustaliły sposób wypłaty wynagrodzenia za wykonane dzieło – płatność może nastąpić zarówno jednorazowo, jak i ratalnie.

(odwołanie k. 2 – 5, koperta – k.7)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 8 – 10)

Na rozprawie w dniu 13 lipca 2016 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, zainteresowany przyłączył się do stanowiska odwołującego.

(oświadczenia: pełnomocnika wnioskodawcy, pełnomocnika ZUS, zainteresowanego - 00:02:41 – płyta CD k.55)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Odwołujące się Centrum Fotografii Krajoznawczej jest specjalistyczną jednostką organizacyjną (...) Oddziału (...), podlegającą Zarządowi Głównemu w W.. (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W. jest Stowarzyszeniem prowadzącym działalność społecznie użyteczną. Jednostkami organizacyjnymi (...) są oddziały i jednostki regionalne jako jednostki terenowe oraz jednostki specjalistyczne. Celem statutowym (...) jest działalność w zakresie kultury fizycznej, kultury, oświaty i ochrony środowiska.

(bezsporne; odpis z KRS k. 23-43)

W dniu 2 stycznia 2012 roku pomiędzy Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł., reprezentowanym przez A. D. (1), a K. P. została zawarta umowa nr (...) nazwana „umową o dzieło”. Wykonawca zobowiązał się wykonać umowę w okresie od 2 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. W świetle § 1 umowy zamawiający zamówił wykonanie, a wykonawca zobowiązał się wykonać dzieło polegające na: pilnych naprawach i konserwacjach w obiekcie zabytkowym oraz zabezpieczeniu obiektu. Za wykonanie dzieła wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie – zaliczki miesięczne w kwocie 800,00 zł. W dniu 2 stycznia 2013 roku, a następnie w dniu 2 stycznia 2014 roku Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. zawarło z K. P. kolejne umowy o nr (...), nazwane „umowami o dzieło” na okresy odpowiednio: od 2 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. i od 2 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. W umowach tych ponownie wskazano, że wykonawca zobowiązuje się wykonać dzieło polegające na: pilnych naprawach i konserwacjach w obiekcie zabytkowym oraz zabezpieczeniu obiektu. Za wykonanie dzieła wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie – zaliczki miesięczne: w kwocie 800,00 zł (umowa nr (...)), a następnie w kwocie 900,00 zł (umowa nr (...)).

(umowy nazwane umowami o dzieło k. 19,32, 45 akt ZUS)

Zainteresowany K. P. od 1 stycznia 1999 roku posiada uprawnienie do emerytury.

(bezsporne)

Zainteresowany K. P. przed zawarciem spornych umów nazwanych „umowami o dzieło” był zatrudniony ponad 20 lat u odwołującego na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu. Pracę świadczył w godzinach od 16.00 do 20.00 w dni powszednie. Do jego obowiązków należało: pilnowanie obiektu (obiekt nie był wówczas wyposażony w system alarmowy), dokonywanie napraw i konserwacji różnych sprzętów, np. krzeseł, klamek, sprawdzenie, czy we wszystkich pomieszczeniach zamknięto okna. W ostatnim okresie zatrudnienia zainteresowany otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 700-800 zł miesięcznie. Zainteresowany chciał zrezygnować z pracy, ale A. D. (2) – dyrektor Oddziału w Ł. przekonał go do kontynuowania współpracy.

(zeznania zainteresowanego – 00:43:51, 00:50:30 – płyta CD k.55)

Na podstawie spornych umów nr (...) zainteresowany nadal zajmował się naprawami i konserwacją różnego rodzaju sprzętu odwołującego, w tym również elementów ozdobnych budynku, w którym znajdowała się siedziba wnioskodawcy, tj. budynku położonego w Ł. przy ulicy (...).

(zeznania zainteresowanego – 00:43:51, 00:50:30 – płyta CD k.55)

W budynku znajdowało się wiele zabytkowych elementów o charakterze ozdobnym, które uległy zniszczeniu. Zainteresowany wykonał kilka szkiców elementów, które miał naprawić i po zaakceptowaniu rysunków przez dyrektora - A. D. (2), dokonał ich naprawy w oparciu o szkic. Elementy były wykonane z drzewa, bądź z gipsu. Drzewo

używane do wykonania tych elementów było własnością wnioskodawcy. Zainteresowany powyższe elementy ozdobne wykonał w swoim miejscu zamieszkania, w którym dysponował odpowiednimi narzędziami. Ponadto zainteresowany dokonał naprawy ozdobnego drewnianego stołu, który znajdował się w siedzibie płatnika.

(zeznania zainteresowanego – 00:50:30 – płyta CD k.55; zeznania świadka A. D. – 00:12:23 – płyta CD k.55; szkice – k.45-49)

Zainteresowany miał klucze do obiektu. Przychodził do siedziby odwołującego o godzinie 16.00 w obiekcie znajdowali się jeszcze pracownicy (...). Zainteresowany przebywał na obiekcie 6-7 godzin, a gdy odbywało się zebranie sprawozdawczo – wyborcze to dłużej. Gdy zebrania odbywały się zimą, to zainteresowany dodatkowo zajmował się wieszaniem ubrań w szatni. Wychodząc z obiektu zamykał go na klucz i załączał system alarmowy. Przed wyjściem sprawdzał, czy we wszystkich pomieszczeniach zamknięto okna.

(zeznania zainteresowanego – 00:43:51, 00:50:30, 01:01:28 – płyta CD k.55)

Wysokość wynagrodzenia za wykonanie spornych umów, zainteresowany ustalał podczas rozmów z dyrektorem A. D. (2). Rozmowy dotyczyły wysokości miesięcznego wynagrodzenia, a nie wynagrodzenia obejmującego cały okres, na który były zawierane umowy. Zainteresowany otrzymywał wynagrodzenie co miesiąc w wysokości ustalonej w spornych umowach.

(zeznania zainteresowanego – 00:50:30 – płyta CD k.55)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził kontrolę wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych przez płatnika Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł.. Kontrolą objęto okres działalności w latach 2012 - 2014. W trakcie kontroli zbadano również opisane wyżej umowy zawarte z zainteresowanym, nazwane „umowami o dzieło”.

(bezsporne)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie wyżej powołanych dokumentów w postaci umów zawartych przez Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. z zainteresowanym oraz zeznań zainteresowanego K. P. uznając je za wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń oraz częściowo także w oparciu o zeznania świadka A. D. (2). Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka, w zakresie w jakim zeznał, że zainteresowany w ramach spornych umów zajmował się wyłącznie naprawą ozdobnych elementów zabytkowych budynku, w którym znajdowała się siedziba odwołującego. Jego zeznania w tej części są sprzeczne z zeznaniami zainteresowanego, który wprost zeznał, że w ramach zawartej umowy o pracę wykonywał te same czynności, co w ramach zakwestionowanych umów, tj. dokonywał drobnych napraw, np. krzeseł, klamek, sprawdzał, czy we wszystkich pomieszczeniach zamknięto okna, zamykał obiekt, a w okresach, gdy odbywały się zebrania – wieszał także ubrania w szatni. Dodatkowo tylko dokonywał naprawy elementów ozdobnych budynku, w którym znajdowała się siedziba wnioskodawcy oraz stołu. Ponadto z samej treści zakwestionowanych umów wynika wprost, że ich przedmiotem było także zabezpieczenie obiektu.

Wskazać również należy, że odwołujący się płatnik nie zakwestionował wskazanych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji okresów podlegania przez zainteresowanego obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, jako zleceniobiorcy u płatnika składek, ani miesięcznej podstaw wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, ale przez całe postępowanie twierdził, iż w ogóle nie był zobowiązany, jako płatnik składek do uiszczania składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne zainteresowanej, ponieważ kwestionowane umowy były umowami o dzieło i nie stanowiły tytułu do ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń odwołanie się jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 963, ze zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy (art. 9 ust. 4a powołanej ustawy).

Z mocy art. 13 pkt. 2 wspomnianej ustawy zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Do ustalenia zaś podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których wyżej mowa, z mocy art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6. ust. 5 art. 81 stanowi, że przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z kolei wymieniony ust. 6 art. 81 przewiduje, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Na wstępie należy podkreślić, iż stosownie do art. 353¹ k.c. strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie

sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

Umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawdłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jednak jest sprawą prostą. I tak np. podczas gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia, czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią i zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Stosownie do treści art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny, jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Zgodnie zaś z treścią art. 734 § 1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Podkreślenia wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą

umowy o dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwalifikacja prawna umów zawartych pomiędzy Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł., a zainteresowanym K. P..

W ocenie Sądu Okręgowego poczynione ustalenia faktyczne odnośnie umów zawartych pomiędzy odwołującym się płatnikiem, a zainteresowanym wskazują, że nie można uznać je za umowy o dzieło. W uznaniu Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że rzeczywistą wolą stron umowy było świadczenie usługi, a nie wykonanie dzieła, gdyż przedmiot umowy zawartej pomiędzy stronami nie posiada cech dzieła. Treścią zobowiązania ukształtowanego przez strony, nie był bowiem określony wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, lecz wykonywanie powtarzalnych i takich samych czynności zmierzających do osiągnięcia rezultatu w postaci dokonywania pilnych napraw i konserwacji w obiekcie oraz zabezpieczeniu obiektu. Wykonywanie czynności tego rodzaju nie ma charakteru czynności przynoszących konkretny materialny rezultat, podlegający ocenie i ewentualnej odpowiedzialności za wady (art. 637 KC - uprawnienia z tytułu rękojmi), lecz w istocie czynności tego rodzaju są realizowane w ramach umów starannego działania, mających charakter umów zlecenia (umów o świadczenie usług).

W ocenie Sądu o fakcie, że te sporne umowy stanowią w istocie umowy zlecenia decyduje przede wszystkim okoliczność, że w dacie zawarcia umowy, strony nie umawiały się na z góry określony, konkretny rezultat. Powyższe wynika już z treści samej umowy. W treści § 1 umowy powierzono zainteresowanemu: pilne naprawy i konserwację w obiekcie oraz zabezpieczanie obiektu. Zainteresowany w swoich zeznaniach nie wskazał, że przedmiotowe umowy wyszczególniały konkretne czynności do wykonania i że w dacie zawarcia umowy były mu one szczegółowo znane.

Przedmiot umowy nie został zatem zindywidualizowany na etapie zawierania umowy i nie był możliwy do jednoznacznego zweryfikowania jego wykonania, co nie odpowiada definicji dzieła na gruncie art. 627 k.c.

Podkreślić należy, że zgodny zamiar stron obejmował czynności polegające na wykonywaniu napraw i konserwacji oraz zabezpieczanie obiektu. Zainteresowany wykonywał czynności polegające na naprawie i konserwacji różnego rodzaju sprzętu odwołującego, np. krzeseł, klamek. Zainteresowany miał klucze do obiektu. Przychodził do siedziby odwołującego o godzinie 16.00, w obiekcie znajdowali się jeszcze pracownicy (...). Zainteresowany przebywał na obiekcie 6-7 godzin, a gdy odbywało się zebranie sprawozdawcze – wyborcze to dłużej. Gdy zebrania odbywały się zimą, to zainteresowany dodatkowo zajmował się wieszaniem ubrań w szatni. Wychodząc z obiektu zamykał go na klucz i załączał system alarmowy. Przed wyjściem sprawdzał, czy we wszystkich pomieszczeniach zamknięto okna. K. P. zajmował się także naprawą i konserwacją różnych elementów ozdobnych budynku, w którym znajdowała się siedziba wnioskodawcy. W budynku tym znajdowało się wiele zabytkowych elementów o charakterze ozdobnym, które uległy zniszczeniu. Zainteresowany wykonał kilka szkiców elementów, które miał naprawić i po zaakceptowaniu rysunków przez dyrektora A. D. (2), dokonał ich naprawy w oparciu o zaakceptowany szkic. Elementy były wykonane z drzewa, bądź z gipsu. Drzewo używane do wykonania tych elementów było własnością wnioskodawcy. Zainteresowany te elementy ozdobne wykonał w swoim miejscu zamieszkania, w którym dysponował odpowiednimi narzędziami. Ponadto zainteresowany dokonał naprawy ozdobnego drewnianego stołu, który znajdował się w siedzibie płatnika.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że podejmowane przez zainteresowanego czynności tego samego rodzaju, wielokrotnie powtarzały się.

Z uwagi więc na powyższe ustalenia, z całą pewnością uznać należy, że treścią zobowiązania zainteresowanego nie był określony konkretny wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, który podlegałby ocenie, lecz wykonywanie określonych czynności, których rezultat zależał w znacznym stopniu od okoliczności leżących poza

kontrolą zobowiązanego. W chwili zawarcia tej umowy nie był dokładnie określony przedmiot umowy. Zainteresowany nie mógł zapewnić, że uzyska określone i z góry założone wyniki.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że okoliczność, iż zainteresowany wykonał w ramach spornych umów kilka sztuków elementów ozdobnych, które następnie naprawił nie przesądza o tym, że łączyła go z odwołującym umowa o dzieło. Naprawa tych elementów polegała na odtworzeniu elementów, które uległy zniszczeniu. Niewątpliwie wymaga posiadania odpowiednich umiejętności i zdolności, ale nie można w ocenie Sądu nadać jej przymiotu działań o charakterze niepowtarzalnym, spełniającym kryteria twórcze.

Ponadto nie było także jednorazowej kontroli wykonanego „dzieła” na zakończenie umowy. W ocenie Sądu określone w kwestionowanych umowach wynagrodzenie było stałą stawką miesięczną za wykonywaną usługę. Zainteresowany miał otrzymać wynagrodzenie za wykonywane czynności, a nie za osiągnięcie konkretnego rezultatu w postaci wykonanego, z góry określonego dzieła.

Ostatecznie podkreślić należy, iż zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym odwołujący może korzystać z wszelkich środków dowodowych, w szczególności z dowodów z dokumentów oraz z przesłuchania świadków.

W ocenie Sądu w toku niniejszego postępowania wykazano, że zawarte między wnioskodawcą a zainteresowanym umowy o dzieło, były w istocie umowami zlecenie. Strona odwołująca się, nie udowodniła natomiast swoich twierdzeń. Nie jest bowiem możliwe dokonanie ustaleń, wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy wyrażonych w odwołaniu. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku

z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Poczynione w sprawie ustalenia, zdaniem Sądu Okręgowego jednoznacznie dowodzą, że pomiędzy odwołującym się, a zainteresowanym, zawarto umowy zlecenia. Wykonywanie pracy na podstawie tych umów rodzi dla zainteresowanego tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. oraz tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi osiągnięty na podstawie umowy przychód, zaś kwestię podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne reguluje art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Konkludując w ocenie Sądu Okręgowego skarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa, zarówno w zakresie objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi tj. emerytalnym, rentowym i wypadkowym zainteresowanego z tytułu wykonywania spornych umów, jak i ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek na w/w ubezpieczenia oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Z./ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

05.09.2016r.